

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 60/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Tiitisen listan avaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli Immosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 60/2018 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta Tiitisen lista saadaan viimein avattua?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymyksessä tarkoitettu ns. Tiitisen lista sisältää tiettävästi lähinnä nimiluettelon ja muitakin yksilöintitietoja henkilöistä, joiden asiakirjan Suomeen luovuttanut turvallisuuspalvelu on arvioinut olleen yhteydessä Saksan demokraattisen tasavallan tiedustelupalvelun (Stasi) edustajiin tai jotka ovat muuten olleet Stasin mielenkiinnon kohteena. Suojelupoliisi on saanut asiakirjan vuonna 1990 Saksan liittotasavallan ja Suomen välisessä tiedustelutietojen vaihdossa.

Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt kaksi eri kertaa asiakirjapyyntöä, joka koskee kysymyksessä tarkoitettua ns. Tiitisen listaa (KHO:2003:77 ja KHO:2010:31). Kummassakin tapauksessa korkein hallinto-oikeus katsoi, että Suojelupoliisi oli voinut viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, mukaan kieltäytyä antamasta asiakirjasta kopiota.

Ns. Tiitisen lista on annettu Suojelupoliisille Suojelupoliisin tehtävänä olevan valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Tällöin asiakirjaa koskee julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 9 kohta riippumatta siitä, minkälaisiin toimenpiteisiin asiakirjan johdosta on katsottu olevan tarpeen ryhtyä. Korkein hallinto-oikeus on perustanut ratkaisunsa julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 9 kohtaan, jonka mukaan on oltava ilmeistä, ettei asiakirjan julkiseksi tuleminen vaaranna suojattavana etuna olevaa valtion turvallisuutta.

Tämä ei päätöksen mukaan määräydy yksinomaan asiakirjassa olevan tiedon perusteella, vaan huomioon on otettava myös asiakirjan saantitapa. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu perustuu kansainvälisten tiedustelutietojen vaihdon luottamuksellisuuteen. Kansainvälisenä vaikiintuneena käytäntönä on, että valtiot kunnioittavat toistensa ilmoittamaa salassapitotahtoa.

Julkisuuslain mukaan viranomainen päättää sen hallussa olevien asiakirjojen julkisuudesta ja salassapidosta ja tähän päätökseen voidaan hakea muutosta. Valtioneuvostolla ei voimassa olevan lainsäädännön mukaan ole mahdollisuuksia puuttua tietyllä viranomaisella olevan yksittäisen asiakirjan julkisuutta koskeviin ratkaisuihin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 60/2018 vp

Viranomainen voi julkisuuslain nojalla antaa luvan salassa pidettävien asiakirjojen luovuttamiseen tieteellistä tutkimusta varten. Suojelupoliisi ei ole myöntänyt lupaa listaa koskeneeseen tutkimuspyyntöön, koska on katsonut, ettei ole lain edellyttämällä tavalla kiistattomasti selvää, että tiedon antaminen ei aiheuttaisi vahinkoa tai haittaa valtion turvallisuudelle tai Suomen kansainvälisille suhteille tai edellytyksille kansainvälisessä yhteistyössä. Päätöksentekovalta asiassa on kuulunut Suojelupoliisille eikä valtioneuvo voi sen käyttöön puuttua.

Helsingissä 19.3.2018

Sisäministeri Kai Mykkänen